

‘WEC laat je toch niet failliet gaan?’

FRANK VON HEBEL

LAUWERSOOG Hoogleraar regionale arbeidsmarktanalyse Jouke van Dijk begrijpt niet waarom de gemeente Het Hogeland en de provincie Groningen niet financieel willen bijspringen om het dreigende faillissement van het Werelderfgoedcentrum Waddenzee (WEC) in Lauwersoog af te wenden.

Het WEC heeft een schuld van 2,8 miljoen euro. Er vonden gesprekken plaats met de provincie en de gemeente over een financiële injectie, maar die lieten op 8 oktober weten hiervan af te zien. Het Hogeland meldt in een verklaring:

‘Gemeente en provincie hebben in het verleden financieel bijgedragen aan de ontwikkeling van het WEC, maar hebben op dit moment geen subsidierelatie met de organisatie. Voor ons stond de vraag centraal of een aanvullende financiële bijdrage voldoende perspectief biedt op een financieel gezonde en toekomstbestendige exploitatie. Juist daarom is zorgvuldig gekeken welke mogelijkheden er waren om, binnen de geldende wettelijke kaders, waaronder de staatssteunregels, tot een verantwoorde oplossing te komen. Die houdbare oplossing is niet gevonden.’

Van Dijk: „Ik snap het argument van staatssteun niet“, zegt Van Dijk, die is verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen. „Ja, een overheid mag natuurlijk niet, net als China doet, de auto-industrie steunen, puur en alleen om goedkopere auto's op de Europese markt te zetten en de Europese auto-industrie weg te concurreren. Maar in dit geval is er volgens mij geen sprake van concurrentievervalsing.“

Hij vindt het bij een initiatief als het WEC helemaal niet vreemd dat er overheidsgeld in wordt gestoken om zaken van de grond te krijgen. „Net als bij bijvoorbeeld het aanjagen van de waterstofeconomie of het stimuleren van warmtepompen en zonnepanelen. Of wat te denken van Forum Groningen? Uit de begroting van de gemeente blijkt dat er de komende jaren exploitatiesubsidie wordt verstrekt. Waarom? Omdat het nu nog niet uit kan. Da's ook helemaal niet gek bij dit soort projecten. Overigens, de gemeente Groningen is eigenaar van het Forum. Een mogelijke oplossing is misschien dat de provincie het gebouw van het WEC koopt om het vervolgens aan het WEC te verhuren. Het is maar een idee.“

Van Dijk pleit al meer dan 10 jaar voor het stimuleren van de vrijetijdseconomie in Groningen, onder anderen als lid van de strategiegroep Ruimte voor Vrije Tijd die nadenkt over de toekomst van toerisme en recreatie in de provincie Groningen en als adviseur voor het Nationaal Programma Groningen en Nij Begun.

Hij beschouwt het WEC als een belangrijke factor om de vrijetijdseconomie in het noorden van Groningen aan te jagen. „In die regio is het qua toeristische voorzieningen dun gezaaid. Als je in Drenthe gaat fietsen, stuit je al na een kwartier op een café met speeltuin waar je koffie met

Econoom Jouke van Dijk van de Rijksuniversiteit Groningen.

FOTO: CORNÉ SPARIDAENS

appelgebak krijgt gereserveerd. Maar als je boven Garnwerd komt, moet je je eigen brood meenemen. Waarom? Omdat er te weinig te doen is. Als het toerisme eenmaal gaat lopen, krijg je uiteindelijk ook meer activiteiten, zoals musea, en voorzieningen, zoals fietsverhuur. Het duurt alleen even voordat dit op gang komt. Het WEC is nog geen twee jaar open; mensen kennen het nog niet.“

‘Als het toerisme eenmaal gaat lopen, krijg je uiteindelijk ook meer activiteiten’

De financiële problemen van het WEC zijn het gevolg van hogere bouwkosten en problemen met de exploitatie. De bouw kostte 43,7 miljoen euro, terwijl er aanvankelijk 26,3 miljoen euro was begroot. De gemeente en de provincie hadden volgens het WEC op bestuurlijk niveau de bereidheid uitgesproken om tussen de 1,3 en 1,5 miljoen euro beschikbaar te stellen voor de afwikkeling van de schulden. Dat blijkt uit vertrouwelijke stukken die DVHN heeft ingezien. Met dat geld zou een akkoord met de schuldeisers mogelijk moeten worden, waarbij deze – zo eisten de overheden – genoeg zouden nemen met ongeveer de helft van hun vordering.

Van Dijk: „Waar hebben we het nu over? Een schuld van 2,8 miljoen. Wat wil je nu als overheid: dat er straks een gebouw van veertig miljoen euro leeg komt te staan? Over vernietiging van gemeenschapsgeld gesproken. Dan moet je dat als overheid toch oplossen? En waarom moeten lokale aannemers hiervan de dupe worden? Die werkten aan een project dat mede dankzij overheden op de rails is gezet en worden nu door diezelfde overheden benadeeld. In plaats van dat ze profiteren van de ontwikkeling van de vrijetijdseconomie, moeten meebetalen aan

Financiering

Het Waddenfonds leverde met 12,8 miljoen euro de grootste subsidie, gevolgd door het Nationaal Programma Groningen met 6,8 miljoen euro. De provincie Groningen droeg in totaal 7,8 miljoen euro bij. De bijdrage van Het Hogeland was 1 miljoen euro en Zeehondencentrum investeerde zelf ongeveer 4,25 miljoen euro. Verder leende het WEC 9 miljoen euro van de Nederlandse Waterschapsbank.

het WEC. Bovendien staat de gemeente Het Hogeland zelf garant voor een lening van 9 miljoen euro aan het WEC en loopt dus ook een flink financieel risico als het WEC failliet gaat.“

De econoom zet wel vraagtekens bij het verdienmodel van het WEC. „Dat zijn nu vooral de zeehonden. Het is de vraag hoelang die zeehonden er nog zijn. Net als bij diertentoonstellingen is het niet uitgesloten dat het houden van zeehonden als publieksattractie straks niet meer mag. Maar het doel van het WEC is veel breder. Het is het uithangbord van het Waddengebied, dat UNESCO-werelderfgoed is. En omdat zo te houden moet je het beschermen en daarbij is draagvlak bij de bevolking van groot belang en daar draagt het WEC aan bij. Je krijgt er informatie over bijvoorbeeld klimaatverandering en het getijdensysteem. Dat mag best wat kosten en dit lijkt mij geen ongeoorloofde staatssteun.“

Hij verwijst naar Nij Begun, het programma waarmee het kabinet werkt aan het herstel van Groningen en Noord-Drenthe na de gevolgen van de gaswinning. Het omvat onder meer investeringen in woningen, leefbaarheid, economie en voorzieningen. Voor de regio zijn hiervoor miljarden euro's beschikbaar gesteld.

Van Dijk: „Nij Begun heeft 200 miljoen euro gereserveerd voor projecten die de vrijetijdseconomie moeten stimuleren en het WEC draagt daar nu al aan bij door bezoekers naar de regio te trekken. Dat moeten er nog meer worden en dat heeft tijd nodig en er moeten ook nog meer publiekstrekkingen bijkomen. Maar het WEC is er al en dat is een mooi begin, dan laat je dat toch niet failliet gaan? Oplossingen zijn er echt wel te vinden. Alleen moet de politieke wil er wel zijn.“

‘Geen onbeperkte financiële steun’

Het Waddenfonds leverde met 12,8 miljoen euro de grootste subsidie, gevolgd door het Nationaal Programma Groningen met 6,8 miljoen euro. De provincie Groningen droeg in totaal 7,8 miljoen euro bij. De bijdrage van Het Hogeland was 1 miljoen euro en Zeehondencentrum investeerde zelf ongeveer 4,25 miljoen euro. Verder leende het WEC 9 miljoen euro van de Nederlandse Waterschapsbank.